

Pedro Etxebarri

Amorebieta-Etxano, Bizkaia (1919)

Aurkibidea

Biografia

Etxanoko Altzibar baserrikoa. Bere arreba Eustakiarekin eta emazte Bitori Aiestarekin (Bedia, 1928) batera egin zitzaion elkarriketa 1991n, Euskal Herriko Unibertsitateko "Dialektologia" ikasgairako.

Zintak

AMO-188

- **Proiektua:** Dialektologia-EHU
- **Elkarrizketatzailea(k):** Etxebarri, Miren
- **Data:** 1991-04-01
- **Iraupena:** 61 min
- **Euskarria:** Audio Analog
- **Kodifikatzailea:** Sapssootham, Itziar
- **Emalea:** Zuazo Zelaieta, Koldo

Pasarteak

1. Baratzea nola ereiten zuten

- **Erref:** AMO-188/004
- **Iraupena:** 0:01:27. **Hasi:** 00:03:13. **Bukatu:** 00:04:40
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baratzea eta soroa

Laburpena:

<p>Baratzeko kontuak: patata eta erremolatxa nola erein, goldea, laia...</p>

2. Garia batu eta jo

- **Erref:** AMO-188/005
- **Iraupena:** 0:01:11. **Hasi:** 00:04:40. **Bukatu:** 00:05:51
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Garia

Laburpena:

Garia sardeaz batzen zuten, egun argiz. Garia jotzea. Garai batean dena eskuz egiten zuten, makinak agertu arte.

3. Gosaltzeko esnea eta taloa

- **Erref:** AMO-188/007
- **Iraupena:** 0:00:53. **Hasi:** 00:06:00. **Bukatu:** 00:06:53
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura
- Baserria » Baserriko lanak » Artoa

Laburpena:

Goizetan, taloa eta esnea gosaltzen zuten. Taloa txapan egiten zuten. Bazkaltzeko baba zuriak, porrusalda, morokila... 18 urte zituela hasi zen gerra.

4. Gerra garaian Espainiatik ibili zen borrokan

- **Erref:** AMO-188/008
- **Iraupena:** 0:02:07. **Hasi:** 00:06:53. **Bukatu:** 00:09:00
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Gerraren hasiera
- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:

Gerran nondik ibili zen. Ebron hasi zen borrokan, gero Gandesan eta Tarragonatik Figuerasera heldu arte. Toledoko aurrerapena, Ciudad Realen... 1942an liznetziatu zen eta 1944a arte ibili zen soldadu bezala. Ondoren, baserrira bueltatu zen.

5. Arbia nola erein

- **Erref:** AMO-188/009
- **Iraupena:** 0:01:01. **Hasi:** 00:09:00. **Bukatu:** 00:10:01
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Baserrria » Baserriko lanak » Baratzea eta soroa

Laburpena:

Arbia nola ereiten den azaltzen du.

6. Basoko lanak; pinudiak

- **Erref:** AMO-188/010
- **Iraupena:** 0:01:35. **Hasi:** 00:10:01. **Bukatu:** 00:11:36
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Baserrria » Baserriko lanak » Mendiaren aprobetxamendua

Laburpena:

Basoko lanak. Garai batean pinu asko sartu zen eta botatzeko garaian gazteak ibiltzen ziren bertan. Asturiaseko mutil gazte batzuk ibili ziren Eustakia eta Pedroren pinuak botatzen. Ganbaran egiten zuten lo.

7. Esnea eskuekin jeisten zen

- **Erref:** AMO-188/011
- **Iraupena:** 0:01:40. **Hasi:** 00:11:36. **Bukatu:** 00:13:16
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Baserrria » Baserriko lanak » Artzaintza

Laburpena:

Garai batean baratzean ez ziren horrenbeste ibiltzen, garia edo artoarekin ez bazen. Esnea eskuekin jeisten zuten.

8. Eskolara Etxanora

- **Erref:** AMO-188/012
- **Iraupena:** 0:01:28. **Hasi:** 00:13:16. **Bukatu:** 00:14:44
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:

Pedro Etzanora joaten zen eskolara eta gero klase partikularretara ere joaten zen. Ikasle gehienak Etzanokoak izaten ziren. Eskola berria egiteko, 500 pezeta pagatu zituzten.

9. Bidea auzokoen artean eskuz egiten

- **Erref:** AMO-188/013
- **Iraupena:** 0:02:20. **Hasi:** 00:14:44. **Bukatu:** 00:17:04
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura

Laburpena:

Kanteratik harrokak ateratzen zituzten behiekin. 1936an zubi bat eraiki zen eta handik ekartzen ziren harriak. Bidea egin zenean ere, ez zegoen hondeagailurik eta auzokoen artean egin zuten bidea. 50. hamarkadan, eguneko 100 pezetako soldata izaten zuten batzuek.

10. Zornotzatik Bilbora trenean esnea saltzera

- **Erref:** AMO-188/015
- **Iraupena:** 0:01:46. **Hasi:** 00:17:15. **Bukatu:** 00:19:01
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak
- Lanbideak » Batetik bestera zebiltzanak

Laburpena:

Oinez joaten ziren leku guztietara. Motorra izan zuen lehenengo auzotarrari buruz hitz egiten dute. Hipolito izeneko bat gurdian eramaten zuen esnea Amorebietatik Bilbora.

11. Sagardoa eta txakolina egiteko prozesua

- **Erref:** AMO-188/016
- **Iraupena:** 0:02:35. **Hasi:** 00:19:01. **Bukatu:** 00:21:36
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Baserría » Baserríko lanak » Sagardogintza
- Baserría » Baserríko lanak » Ardogintza

Laburpena:

Sagardoa egiteko prozesua zein den azaltzen dute. Auzotarren laguntza izaten zuten. Sagardoa ez zuten saltzen, etxerako izaten zen. Txakolina ere egiten zuten.

12. Garai batean sagardo askoz gehiago egiten zen

- **Erref:** AMO-188/017
- **Iraupena:** 0:02:51. **Hasi:** 00:21:36. **Bukatu:** 00:24:27
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Sagardogintza

Laburpena:

Garai batean sagardo eta txakolin gehiago egiten zen. Egunean sei zaku sagar batzen zituzten gutxienez. Karea botatzen zitzaion lurrari. Sagarrei buruz hitz egiten dute.

13. Herrikoen anekdotak

- **Erref:** AMO-188/019
- **Iraupena:** 0:02:05. **Hasi:** 00:24:31. **Bukatu:** 00:26:36
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak

Laburpena:

Herriko batzuetaz hitz egiten dute: jokoan ibiltzen zen bat, Ameriketara ibili zen beste bati buruz, estraperloan ibiltzen zen beste bat... Azken honi behin Donostian astoarekin gertatutakoa kontatzen dute.

14. Etxe guztietan zegoen astoa; behian eta ardiak

- **Erref:** AMO-188/020
- **Iraupena:** 0:02:36. **Hasi:** 00:26:36. **Bukatu:** 00:29:12
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:

Garai batean etxe guztietan zegoen gutxienez asto bat. Behiak, gutxiago. Esnearen prezioa. Ardiak izaten zituzten eta larreetan egoten ziren.

15. Arrain eta okela-saltzaileak; "zeziñerua"

- **Erref:** AMO-188/022
- **Iraupena:** 0:03:17. **Hasi:** 00:29:23. **Bukatu:** 00:32:40
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Lanbideak » Batetik bestera zebiltzanak

Laburpena:

Arraina Santurtzitik eramaten zuten Zonortzara. Sardina zaharra urte guztian zehar erosten zen. Okela ere eramaten zuten herrira. Nondik nora ibiltzen ziren arrain-saltzaileak, behiekin edo idiekin. "Zeziñerua", txahalaren okela saltzen zuenari deitzen zioten.

16. Bediatik Lemoara erromeriara

- **Erref:** AMO-188/026

- **Iraupena:** 0:01:49. **Hasi:** 00:37:21. **Bukatu:** 00:39:10
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak

Laburpena:

Pedroren emazteak (Bitori Aiesta, bediarra), Bedian San Juanetan bakarrik egoten zela erromeria kontatzen du. Gehienetan Lemoara joaten ziren erromeriara, baina Galdakaora edo Zornotzara ere. Nola dantzatzen zen garai batean. Bediatik, zinemara Galdakaora joaten ziren.

17. Piperrak nola erein, noiz jaso...

- **Erref:** AMO-188/028
- **Iraupena:** 0:03:03. **Hasi:** 00:39:38. **Bukatu:** 00:42:41
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Baserrria » Baserriko lanak » Baratzea eta soroa

Laburpena:

Baratzeko kontuez ari da Bitori (Pedroren emaztea), noiz erein behar diren: piperrak, tomateak, tipulak... Lurra nola landu behar den azaltzen du. Euri asko egiten badu, landarea gorritu egiten da eta atzeratu egiten da. Piperrak gaur egun balore gutxiago dutela uste du Bitorik. Gaur egun gustu gutxiago dute.

18. Patata nola erein eta jaso

- **Erref:** AMO-188/029
- **Iraupena:** 0:02:41. **Hasi:** 00:42:41. **Bukatu:** 00:45:22
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Baserrria » Baserriko lanak » Baratzea eta soroa
- Baserrria » Baserriko lanak » Lurra lantzea

Laburpena:

Patata nola erein eta jasotzen den kontatzen du Bitorik, Pedroren emazteak. Beste barazki batzuk noiz atera behar diren aipatzen du ere.

19. Patata sartu eta atera, ilargiaren arabera

- **Erref:** AMO-188/033
- **Iraupena:** 0:01:03. **Hasi:** 00:47:11. **Bukatu:** 00:48:14
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Baserrria » Baserriko lanak » Lurra lantzea

Laburpena:

Bitorik (Pedroren emazteak), ilargiaren arabera patata noiz atera behar den azaltzen du.

20. Baserriko animaliak: oiloak, oilarra, untxiak, txerria...

- **Erref:** AMO-188/035
- **Iraupena:** 0:02:33. **Hasi:** 00:48:30. **Bukatu:** 00:51:03
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:

Bitorik (Pedroren emazteak) kontatzen du, garai batean oiloak kanpoan egoten zirela. Batzuetan etxe barrura sartzen ziren. Oilarra be izaten zuten. Txitak. Garai batean ez zen azeririk ("azara") ikusten. Untxiak eta txerriak kortan izaten zituzten.

21. Baserriko behiak

- **Erref:** AMO-188/037
- **Iraupena:** 0:00:54. **Hasi:** 00:51:07. **Bukatu:** 00:52:01
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak

Laburpena:

Bitori baserrira ezkondu zenean hasi ziren behiak izaten bertan. Esne gutxi ematen zuten baina txahalak asteko onak ziren.

22. Garai bateko janzerak eta modak

- **Erref:** AMO-188/039
- **Iraupena:** 0:02:17. **Hasi:** 00:52:05. **Bukatu:** 00:54:22
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak

Laburpena:

Bitorik (Pedroren emazteak), garai bateko modaz hitz egiten du. Batzuk arropa dotoreagoak izaten zituzten, kalitate hobeagoak. Arropak josi egiten ziren. Modan egon ziren arropak zeintzuk izan ziren azaltzen ditu. Josten ikasi zuen eta berarentzat arropa batzuk egin izan ditu.

23. Oihala erosi eta jostunak arropak josi

- **Erref:** AMO-188/041
- **Iraupena:** 0:01:22. **Hasi:** 00:54:27. **Bukatu:** 00:55:49
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Lanbideak » Sastreak, jostunak
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak

Laburpena:

Bitorik (Pedroren emazteak) kontatzen du, arropak ez zirela dendan erosten.

Oihalak erosi behar izaten zituzten eta gero jostunak arropak egiten zituen. Erabiltzen ziren koloreak. Erromeriara nola joaten ziren jantzita.

24. Erromeria batetik bestera

- **Erref:** AMO-188/042
- **Iraupena:** 0:02:01. **Hasi:** 00:55:49. **Bukatu:** 00:57:50
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak

Laburpena:

Bitori (Pedroren emaztea) inguruko erromerietara joaten zen. Galdakaoko musika-banda. Bediako jaiak zirenean, gauean geratzen ziren festan baina beste herrietan, erromeriatik korrika atera eta azkeneko trena hartzen zuten etxera iritsi ahal izateko.

25. Ilean "permanentea" egitea modan zegoen

- **Erref:** AMO-188/043
- **Iraupena:** 0:01:17. **Hasi:** 00:57:50. **Bukatu:** 00:59:07
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Lanbideak » Negozioak, dendak

Laburpena:

Ileapaindegira joateko ohitura zegoen eta emakume askok "permanentea" egiten zutela kontatzen du Bitorik (Pedroren emazteak). Mototsa ez zuten inoiz erabiltzen.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-07-29

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com